

.....
MILJØMINISTERIET

Departementet

PRESSEMEDDELELSE

Den 9. februar 2007

Startskud på storstilet genopretning af ådale, vandløb og søer

Miljøminister Connie Hedegaard har i dag offentliggjort de første naturgenopretningsprojekter, som led i den særlige vand- og naturindsats under miljømilliarden. Projekterne vil koncentrere sig i 11 geografiske indsatsområder. De første projekter vil nu gå i gang især i Limfjordsområdet, Gudenådalen ved Randers og Odense Å-systemet. Hertil kommer en række mindre projekter i Syd- og Vestjylland. Allerede i 2007 bruges der 226 mio. af miljømilliarden på naturgenopretning.

"I et rigt samfund som det danske har vi en forpligtelse over for de kommende generationer til et værne om naturen. Nu giver vi naturen et massivt løft i især vådområder, ådale, vandløb og søer. Det er en genopretningsindsats, der kommer oven i alt det andet, vi i forvejen gør på naturområdet. De nye store naturprojekter vil være til gavn for vandmiljøet, flora og fauna – og ikke mindst for lokalbefolkningen i form af nye muligheder for friluftsliv og oplevelser", siger miljøminister Connie Hedegaard.

I løbet af 2007 vil der blive iværksat flere naturgenopretningsprojekter, og inden udgangen af 2009 er målet at der er iværksat projekter i alle 11 geografiske indsatsområder. Ud af miljømilliarden vil de 558 mio. kroner i 2007-09 gå til en særlig vand- og naturindsats, som indebærer en lang række store naturgenopretningsprojekter fordelt på 11 indsatsområder landet over.

Miljøministeren har i dag offentliggjort de kriterier, som lægges til grund for prioriteringen af vand- og naturindsatsens projekter. Der vil blive fokus på naturgenopretning bl.a. af vådområder f.eks. ådale, vandløb, søer, våde enge, strandenge m.v., og indsatsen skal både bidrage til at sikre danskerne flere muligheder for aktivt at nyde naturen og gennemføre EU's direktiver om naturbeskyttelse.

Samtidig indleder miljøministeren nu en bred folkelig dialog om indsatsen. I løbet af årets første halvdel vil ministeren deltage i en række regionale borgermøder om natursyn, naturpolitik og vand- og naturindsatsen. Skov- og Naturstyrelsen vil sideløbende indlede drøftelser om indsatsen i det enkelte indsatsområde med lokale kommuner, erhvervsorganisationer, grønne organisationer og repræsentanter for det organiserede friluftsliv.

"Sidste år havde vi en bred debat om natursyn, bl.a. som optakt til den naturpolitiske redegørelse, som jeg afgav til Folketinget i oktober. Jeg glæder mig meget til at fortsætte dialogen ved en række møder udover landet og denne gang med et meget konkret og praktisk op-hæng i de forskellige vand- og naturprojekter. Det er helt centralt, at der er lokal opbakning til

projekterne. Jeg ønsker dialog omkring indsatsen og derfor vil jeg her i foråret tage rundt i landet", siger miljøminister Connie Hedegaard.

I forbindelse med offentliggørelsen af projekterne under vand- og naturindsatsen har miljøministeren desuden underskrevet en international erklæring, som understreger regeringens fortsatte opbakning bag det internationale mål, der forpligter Danmark til at stoppe tabet i naturens mangfoldighed i 2010. Erklæringen er Den Internationale Naturbeskyttelsesorganisation (IUCN) opfordring til beslutningstagere i den offentlige og den private sektor til at bidrage til beskyttelse af dyr og planter og deres levesteder. Med Danmark har 14 lande underskrevet erklæringen.

"2010-målet er for mig et væsentligt politisk pejlemærke, som vi bør holde fast i og som vores konkrete aktiviteter på naturområdet skal understøtte. Med vand- og naturindsatsen genoprettes naturtyper, som i mange år har været trængt. Adskillige dyre- og plantearter vil få gavn af den indsats", udtaler miljøminister Connie Hedegaard.

Se hjemmesiden om den særlige vand- og naturindsats [her](#).

Se faktaark om naturprojekter der søges realiseret [her](#).

Se faktaark om Grynderup Sø [her](#).

Se faktaark om Silke Å [her](#).

Se faktaark om kriterier for projektprioriteringer og indsatsområder [her](#).

Se faktaark om projekttyper og den videre proces [her](#).

Se faktaark om IUCN [her](#).

Se faktaark om truede dyrearter [her](#).

Yderligere oplysninger:

Specialkonsulent, Frans Richard Bach, Skov- og Naturstyrelsen, tlf. 39 47 22 11.

Den 9. februar 2007

Faktaark – projekteksempler – mulige projekter under vand- og naturindsatsen

Projekt	Indsatsområde	Aktivitet	Areal Ha
Haslund-Værum Enge	Gudenådal og Randers Fjord	Retablering af våde enge/ophør af afvanding i ådal (Gudenåen)	272
Silke Å	Fyn	Vandløbsrestaurering i ådal	232
Grynderup Sø	Centrale Limfjord	Retablering af sø – arealet sættes under vand – også gensnoninger af vandløb	423
Rosborg Sø	Centrale Limfjord	Retablering af sø (hævelse af vandstand – afbrydelse af afvanding)	70
Nissum Fjord	Nissum Fjord, Store- og Lilleåen	Pleje af omkransende engarealer v. rydning, ophør af dræning og efterfølgende afgræsning	150
Diverse vandløbsprojekter,	- Aer med udløb i Vadehavet, - Ringkøbing Fjord og Skjern Å - Centrale Limfjord.	Primært nedlægning af dambrug og restaurering af stryg	> 11
			1158

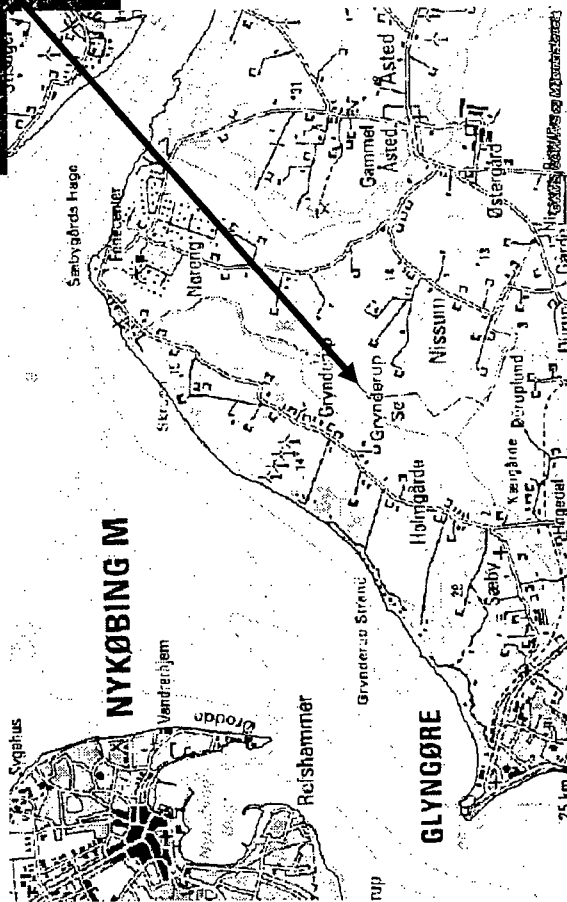

Den 9. februar 2007

Faktaark – eksempel – muligt projekt under vand- og naturindsatsen

Grynderup Sø, Limfjorden

Genetablering af sø - ophør af pumpning, genslyngning af åløb, lukning af dræn og grøfter, nyt udløb i Limfjorden.

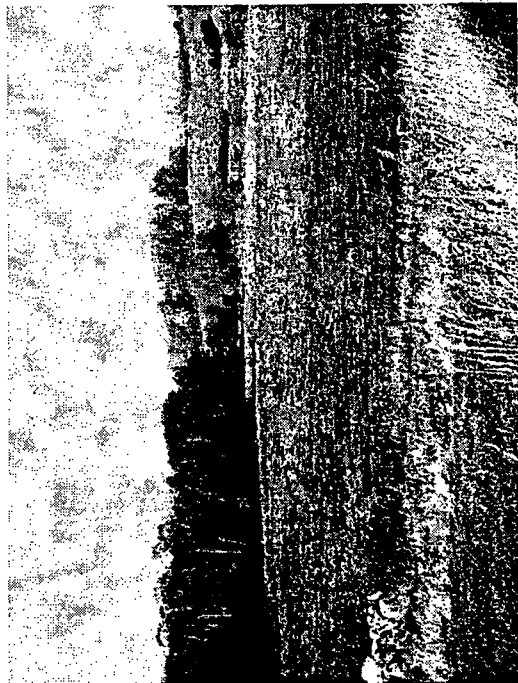

Projektet vil sigte mod et areal på godt 400 ha og medføre en kvælstofreduktion på ca. 85.000 kg årligt.

Den 9. februar 2007

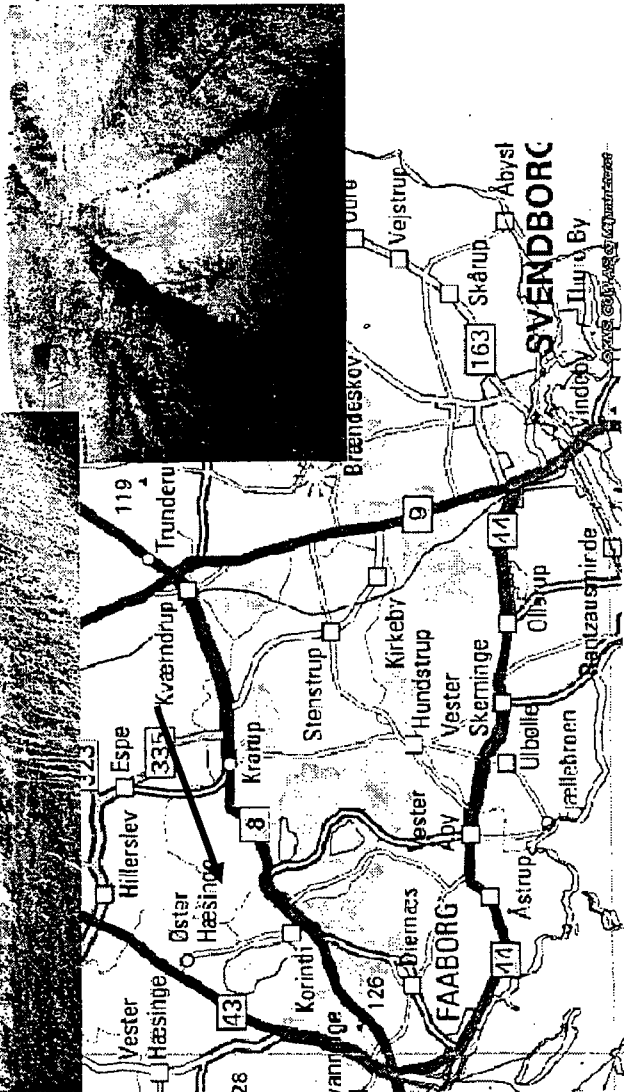
Faktaark – eksempel – muligt projekt under vand- og naturindsatsen

Silke Å - FYN

Åens fysiske forhold forbedres, bl.a. ved genslyngning, arealer i ådalen oversvømmes jævnlgt ved ophør af dræning.

Der sigtes mod et areal på ca. 230 ha. og en kvælstofreduktion på 33.000 kg årligt.

Natura 2000 og 2010 målet (biodiversitet) tilgodeses ved bedre forhold i habitatområde og for arter som f.eks. sumpvindelsnegl.

Den 9. februar 2007

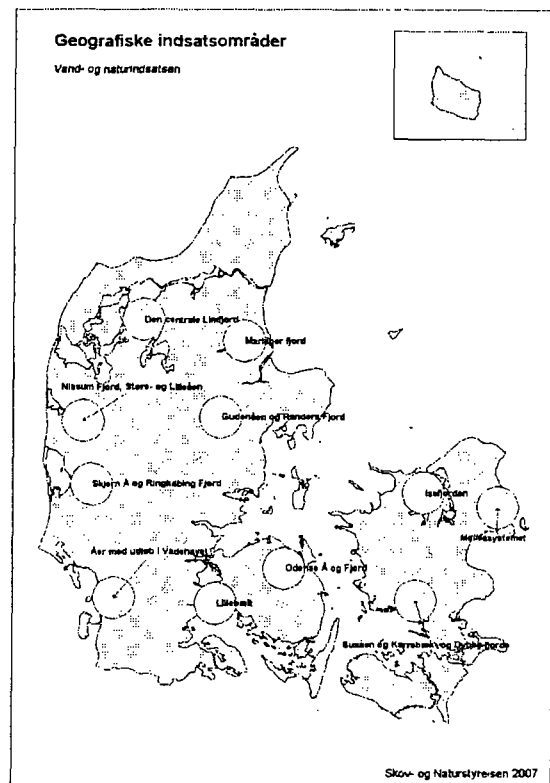
Faktaark om kriterier for projektprioritering / den særlige vand- og naturindsats 2007- 2009

Lokalisering

Indsatsen koncentrerer sig i 11 udpegede geografiske indsatsområder:

- Den centrale Limfjord
- Mariager Fjord
- Gudenåen og Randers fjord
- Nissum fjord, Store- og Lilleåen
- Ringkøbing Fjord og Skjern Å
- Åer med udløb i Vadehavet
- Lillebælt
- Odense Å og Fjord
- Mølleåsystemet
- Susåen, Karrebæk og Dybsøfjord
- Isefjord

Også projekter udenfor områderne vil i ganske særlige tilfælde kunne indgå i en samlet prioritering. De skal kunne matche aktiviteter i indsatsområderne jf. kriterierne nedenfor.

Prioriteringskriterier

Forudsætninger:

Projekterne skal være praktisk realiserbare – teknisk og økonomisk. Endvidere skal de være omkostningseffektive og have lokal og folkelig opbakning - herunder at der kan etableres et samarbejde med de berørte lodsejere.

Kriterier:

I øvrigt inddrages følgende hensyn i prioriteret rækkefølge – som dog næppe alle vil kunne tilgodeses samtidig i et enkelt projekt:

- Projektets samlede bidrag til omkostningseffektivt at gennemføre EU's vand- og naturdirektiver, dvs. vandrammedirektivet, samt Natura 2000 – direktiverne. Bl.a. vil der blive lagt vægt på, om projekterne reducerer udledningen af næringsstof (N og P).
- Projektets positive indvirkning på en række bredere hensyn, herunder friluftsanser og naturforhold udover EU direktiverne, f.eks. generelle forbedringer af de lokale økologiske forhold, mere variation og biologisk mangfoldighed osv.
- Projektets størrelse og synlighed – dvs. projektets landskabelige effekt.

Den 9. februar 2007

Faktaark om projekttyper og proces / den særlige vand- og naturindsats 2007- 2009

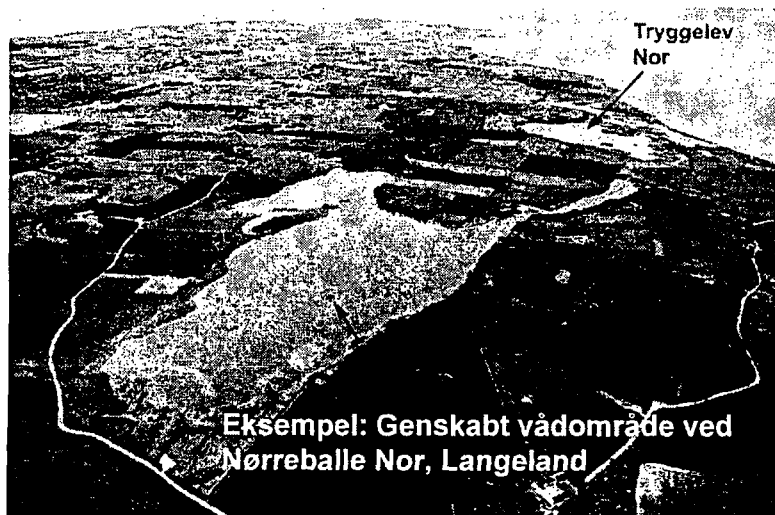
Eksempler på aktiviteter

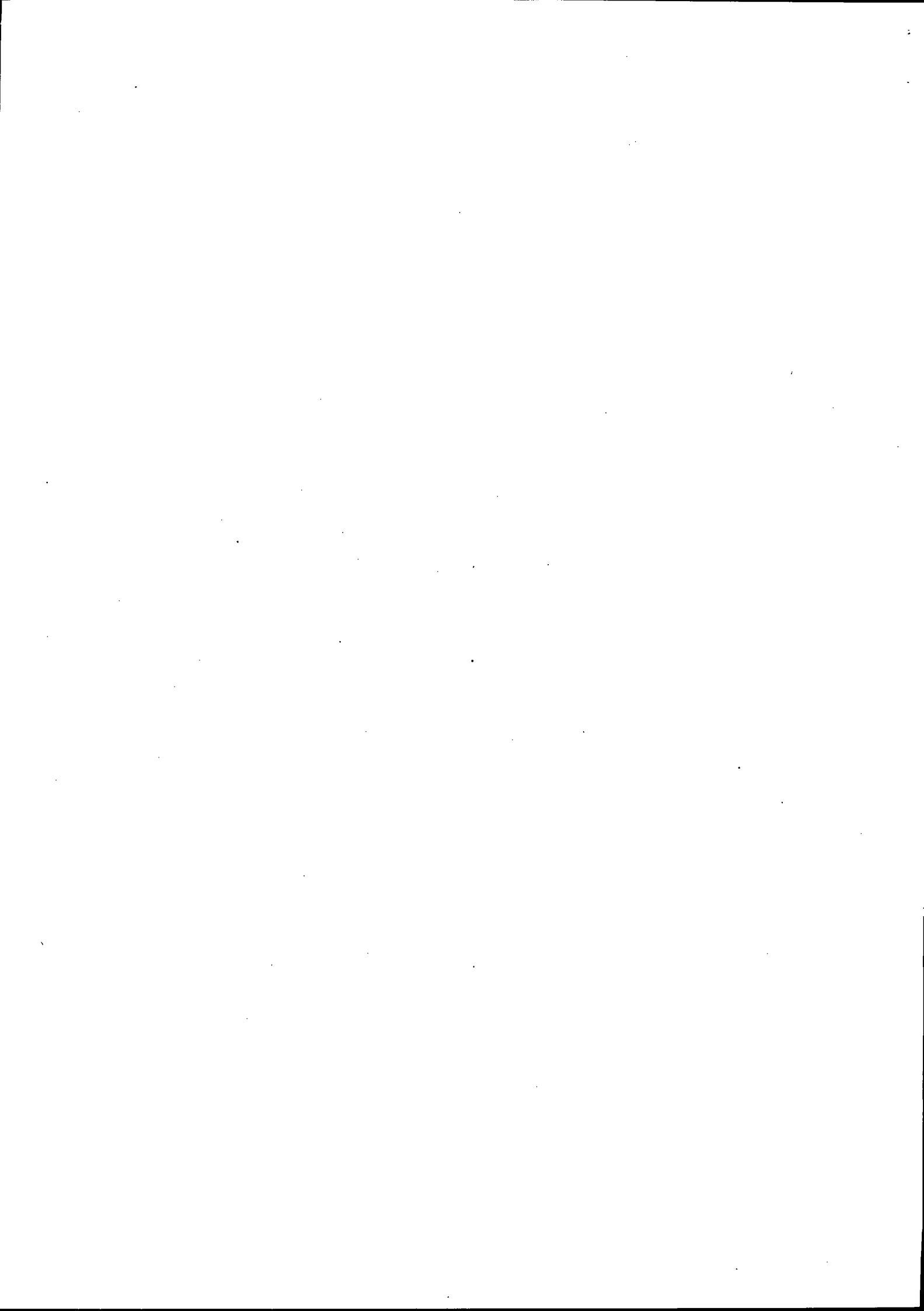
- genopretning af vådområder i blandt andet ådale
- genslyngning af vandløb
- fjernelse af spærringer
- etablering af våde enge og søer
- udtagning af landbrugsjord
- skovrejsning
- aktiviteter rettet mod friluftslivet, bredere naturhensyn, biodiversitet, flora, fauna, m.v.

Den videre proces

- Der indledes drøftelser med lodsjere m.f. om iværksættelse af de første projekter Februar 2007
- Miljøministeren afholder borgermøder om natursyn, naturpolitik og vand- og naturindsatsen rundt om i landet April og juni 2007
- Skov- og Naturstyrelsen indleder dialog med organisationer, kommuner m.v. om de enkelte geografiske indsatsområder Forår 2007
- Udmelding om yderligere projekter medio og ultimo 2007, og videre i 2008 og 2009
- Løbende iværksættelse af projektaktiviteter, når der er udarbejdet planer, indgået aftaler med lodsejere, entreprenører m.v. Medio 2007- løbende

Den 9. februar 2007

Faktaark om IUCN og Countdown2010 initiativet

2010-målet

Verdens ledere vedtog på Verdenstopmødet om bæredygtig udvikling i Johannesburg i 2002 en målsætning om, at reducere tabet i den biologiske mangfoldighed i 2010. EU's stats og regeringschefer har forpligtet sig til en endnu lidt skarpere målsætning; nemlig at standse tabet af biologisk mangfoldighed i 2010.

IUCN

Den internationale naturbeskyttelsesorganisation, IUCN har siden 2004 sat fokus på Stats- og regeringsledernes mål om at reducere tabet i naturens mangfoldighed i 2010.

IUCN arbejder for at fremme en bæredygtig udnyttelse af jordens ressourcer gennem udvikling af metoder og redskaber til bevarelse af jordens økosystemer og naturens mangfoldighed, herunder de truede arter.

Organisationen består af 1.042 medlemmer i 143 lande, heraf 83 regeringer, 110 regeringsinstitutioner, 735 nationale private organisationer (NGO'er) fra 123 lande, 82 internationale NGO'er og 332 tilknyttede organisationer (medlemmer uden stemmeret). Herudover er der tilknyttet hen ved 10.000 eksperter til de 6 regionalt baserede kommissioner.¹ I mange lande, herunder også Danmark, er IUCNs medlemmer organiseret i nationale komiteer med henblik på at sikre en forbedret kontakt mellem IUCNs styrende organer og dets medlemmer.²

Countdown 2010

IUCN arbejder med et 'Countdown 2010'-initiativ for at fremme opmærksomheden på 2010-målet. Et led i initiativet er en erklæring - eller deklARATION - som organisationer og myndigheder frivilligt kan tilslutte sig for at markere, at de lægger vægt på 2010-målsætningen.

Målet med at skrive under på denne deklARATION er

- at opretholde momentum om det allerede indgåede mål
- at tilskynde og opfordre til fuld implementering af alle eksisterende bindende internationale aftaler og nødvendige handlinger med henblik på at beskytte og bevare naturen
- at påvise de fremskridt, som landene gør for at indfri 2010 målet
- at opnå størst mulig offentlig opmærksomhed om udfordringen i at beskytte naturens mangfoldighed.

¹ Species Survival Commission, Commission on Environmental Law, World Commission on Protected Area, Commission on Education and Communication, Commission on Ecosystem Management, Commission on Environmental, Economic and Social Policy

² Den danske IUCN national komite består af Skov- og Naturstyrelsen (statsmedlem), Friluftsrådet, Danmarks Naturfredningsforening, Zoologisk Have, Dansk Ornitologisk forening, Nepenthes, WWF og Care Danmark.

Deklarationen opfordrer alle beslutningstagere på alle niveauer, både i den offentlige og private sektor til at bidrage til dette overordnede mål bl.a. ved:

- at øge offentlighedens opmærksomhed og deltagelse i naturbeskyttelse
- at integrere naturhensyn i alle relevante sektorer
- at gøre en indsats for at tilpasse menneskelige aktiviteter til økosystemerne
- at understøtte udvikling af brugbare redskaber til at måle naturens tilstand i Europa

Den danske indsats

Danmark har tilsluttet sig 2010-målet både i EU og i forbindelse med Verdenstopmødet i Johannesburg. Naturens mangfoldighed udgør livsgrundlaget for kommende generationer. Med tilslutningen til IUCNs 2010 countdown initiativ ønsker regeringen endnu engang at understrege, at ansvaret for at bevare naturens mangfoldighed er en afgørende fælles, samfundsmæssig forpligtelse.

Regeringen har blandt andet bakket op om 2010-målet

- med fremlæggelsen af en naturpolitisk redegørelse i oktober 2006
- med en øget bevilling til genopretning af vand- og naturområder
- med en bevilling til lokale naturpartnerskaber

Regeringen vil i de kommende år fortsætte arbejdet med at udbrede kendskabet til og opbakningen bag 2010-målet.

Status for Countdown2010 partnerskabet

Over 100 partnere har allerede tilsluttet sig deklARATIONEN ved underskrift. Det drejer sig bl.a. om

- 13 nationale regeringer: Finland, Italien, Norge, Portugal, Sverige, UK, Tyskland, Østrig, Estland, Ungarn, Irland, Holland og Tyrkiet.
- 8 regionale og lokale regeringer i Belgien, Frankrig, Italien, Holland og Spanien
- 4 akademiske institutioner i Armenien, Estland, Italien og Schweiz
- 17 Museer, Akvarier, Zoo og Nationalparker
- Over 70 NGO fra græsrodsorganisationer til internationale NGO'er.

Den 9. februar 2007

Faktaark – Truede arter

- **Mindst 16.119 arter er truede af udryddelse på verdensplan (dette tal er dog reelt langt højere, idet kun 3 procent af alle verdens 1,9 millioner beskrevne arter er opgjort på Rød Listen)**
- **Heraf: 7.725 dyrearter og 8.394 plante- og mosarter**
- **12 procent af alle fuglearter er truede**
- **23 procent af alle arter af pattedyr er truede**
- **32 procent af alle arter af amfibiedyr er truede**
- **Ca. 42 procent af alle skildpaddearter er truede**
- **25 procent af alle nåletræsarter er truede**

Kilde: IUCN

